

Kto raz przeczytał
„NOWY ŚWIAT”
Ten zawsze go czyta

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD

„NOWY ŚWIAT”
The only Polish A. B. C.
Newspaper in America

No. 319. Rok XXV. DAILY AND SUNDAY

NEW YORK, Sobota, 18-go listopada (Saturday, Nov. 18th) 1922

Printed at Second Class Matter, March 21st
1914, at New York Post Office, New York

Cena 3 centy

Sultan Mehmed VI. opuścił Konstantynopol

Naczelnik Piłsudski będzie wybrany Prezydentem

PIERWSZA WSPÓLNA SESJA SEJMU I SENATU ODBĘDZIE SIĘ 28-go LISTOPADA

WARSZAWA, 17 listopada. — Wybór Naczelnika Państwa na prezidenta Rzeczypospolitej Polskiej zdaje się być pewny wobec wyniku wyborów do senatu. Wybór Naczelnika Państwa będzie poparty przez całą Lewicę i postów mniejszości narodowych, jeżeli Prawica przez jakąś kombinację z poszczególnymi stronnictwami nie dorwie się do władzy.

Obwiedzie izby Zgromadzenia Narodowego zbiora się na pierwszą sesję 28 listopada, a wybory pierwszego prezydenta odbędą się w połowie grudnia.

REAKCJA CHCE SKAPOTOWAĆ WITOSA

Dąży do utworzenia łagodnego reakcyjnego rządu

WARSZAWA, 17 listopada. — Utworzenie większości w nowym Sejmie polskim i Senacie za-

żęć będzie od porozumienia pomiędzy stronnictwami księgarskimi i byłym premierem Witosem przewodziła stronnictwa „Piastów”. Jeżeli nie dojdzie do takiego porozumienia, to utworzenie większości będzie zależało od posłów mniejszości narodowych, które będą tworzyć rodzaj języczka w wagi przechylające się raz na stronę Prawicy, drugi raz na stronę Lewicy, które mają prawie równe siły. (Leвица ma większość od prawicy, ale mniejsza jest od prawicy połączonej z mniejszościami narodowymi).

Według proponowanego Witosowi przez Prawicę porozumienia, Prawica ma poprzeć wybór Witos na marszałka sejmu, a Witos miałby poprzeć prawicę przy wyborze nowego prezydenta Polski (!) Gdyby Witos zrobił ten krok, odmiawiając poparcie Naczelnika Państwa, który i jego partię „Piastów” czekałby grób polityczny.

RADYKALI PARTII REPUBLIKAŃSKIEJ I DEMOKATYCZNEJ WYŚLA O ZORGANIZOWANIE TRZECIEJ PARTII

Wielu wybitnych postępowych republikanów i demokratów myśli w ten sposób uzdrowić Stany Zjednoczone

CHICAGO, Ill., 17 listopada. — Według obiegających tuż pogłoszek, wielu wybitnych i postępowych republikanów i demokratów myśli o zorganizowaniu nowej partii w Stanach Zjednoczonych, która mogłaby przeciwstawić się do dotychczasowym partiom republikańskiej i demokratycznej w ich konserwatywnej polityce krajowej. Według danych pogłoszek, wyszły z tych samych źródeł, na czele ruchu mają stanowić senatorowie: Borah, Johnson, La Follette, Norris, Howell, Frazier, Shipstead, Beveridge, oraz wybitni przywódcy ruchu republikanów i przedstawiciele farmerów. Pierwsza konferencja inicjatorów trzeciej partii politycznej ma się odbyć 20-go listopada podczas zebrań się kongresu Stanów Zjednoczonych na nadzwyczajnej sesji.

Wybitny militarysta Winston Churchill pobity w wyborach

LONDYN, 16 listopada. — Były minister wojny Winston Spencer Churchill, wybitny militarysta i ewangelik Lloyd George został pokonany w wyborach przez kandydata partii pracy.

STRAJK TKACKI W MANCHESTER, N. H. BLISKI ZAKOŃCZENIA

Skala pracy jaka była przed strajkiem

MANCHESTER, N. H., 17 listopada. — Zarząd fabryki tkackiej „Amoskeag” w Manchester, N. H., największej w Stanach Zjednoczonych Anglii przesłał przewodniczącemu komitetowi strajkowych warunki zgody, które brzmiały jak następuje:
1) 56 godzinny tydzień pracy;
2) Zatrzymanie skali pracy przed wybuchem strajku, która jest większa o 25 procent od dotychczasowej skali pracy;
3) Przyjęcie z powrotem do pracy wszystkich strajkujących z wyjątkiem — innych zaburzeń i uciążliwych szkoda kompanii.
Przywódcy strajkujących na miejscu posiedzenia zgodzili się na polecenie strajkierów na masowe zgromadzenie przyjęcie przedłożonych warunków. Jest nam nadzieja, że strajkierzy przyjmą przedstawione im warunki i powrócą do pracy.

OBCHÓD LISTOPADOWY

Rada Oświatowa Zi. Tow. Pol. w New Yorku
W NIEDZIELĘ, DNIA 19-go LISTOPADA, 1922 ROKU
W DOMU NARODOWYM, o godz. 2:30 po poł.

Na wieczór omawiana będzie oprócz bieżących spraw politycznych, bardzo ważna kwestja oświatowa (tj. na wyodrębnienie i niezależne pogody instytucji oświatowych w Polsce — Przemawiać będą wybitni opy-
wiele — Całą Polskę zaprasza KOMITET.

Panowie i księża w Polsce chcą unieważnić wybory

WARSZAWA 17 listopada. — Stronnictwa księsko-pańskie dąży do unieważnienia wyborów i rozbięcia zebrać się mającego nie długo nowego sejmu polskiego z powodu kłębki, jaka ponosiła przy wyborach. Politycy księsko-pańscy krążą się energicznie nad zorganizowaniem tajnej organizacji polskich faszystów, przy pomocy których spodziewają się dokonać zamachu stanu przeprowadzenia rewolucji, która im oddała w ręce władzę nad narodem polskim. Organ partii socjalistycznej Robotnik z Warszawy pisze o kłowności wstępników polskich, świadczą, że wynik wyborów zawarty w nowym Sejmie jest prawnym wyrazem woli narodu polskiego i jako taki musi być uszanowany i pozostać obowiązującym dopóki nowy naczelnik państwa nie zważy go za nie odpowiedni i nie rozpocznie zgodnie z odnośnymi artykułami konstytucji.

3 KOBIETY WYBRANE DO ANGLIJSKIEGO PARLAMENTU

LONDYN, 17 listopada. — Jednym z najciekawszych zjawisk jakie zaszły podczas ostatnich wyborów, jest kłębka kobiet ulegających się do wyborów do parlamentu. Na 33 kandydatki tylko 3 zostały wybrane: jedna konserwatywna pani Aspin, a 2 opowiadające się za partiami liberalnymi. Wszystkie wybitne pracownice na polu społecznym zostały pokonane.

Stronnictwo konserwatywne w Anglii odniosło przewagę zwycięstwo wybierając 435 posłów i uzyskując większość 80 posłów nad wszystkimi swoimi przeciwnikami.

Partia pracy wybrała 141 posłów, narodowi liberali Asquitha 57 posłów i niezależni liberali Lloyd Georgea 52 posłów. Inne stronnictwa razem 10 posłów. Ogółem zostało wybranych 606 posłów. Partia pracy podwoiła liczbę posłów. Największą kłębka posłów Lloyd George za swoich zwolenników.

POŻAR W POLSKIM KOŚCIELE W STATEN ISLAND

Pożar powstał od świecy palącej się na ołtarzu

Dzisiaj rano w kościele rzymsko katolickim (polskim) św. Wojciecha przy Morningstar Road i Elm Parku powstał pożar skutkiem przewrócenia się palącej świecy na ołtarzu. Straty wyrządzone pożarem dochodzą do 2,000 dolarów. Prosząc o pomoc kościoła św. Wojciecha jest ksiądz Brzozewski.

SULTAN TURECKI BĘDZIE SĄDZONY O ZDRADĘ STANU

KONSTANTYNOPOL, 17 listopada. — Wielkie tureckie Zgromadzenie Narodowe w Angorze uchwaliło rezolucję, przedłożoną przez Kemala Mustafę Paszę — przewidującą odwołanie sultana Mehmeda VI i jego ministrów pod sąd za zdradę stanu.
Decyzja w ten sposób ma się odbyć sąd nad sultaniem i jego ministrami zostanie powzięta później.

Dziennikarz amerykański A. H. Grauw jest najlepszym znawcą stosunków tureckich w Stanach Zjedn.

KONSUL GENERALNY NOWICKI WYBRANY SENATOREM

KONSULAT GENERALNY, Chicago, Ill. — Obecny generalny konsul polski w Chicago, Zygmunt Nowicki został obrany członkiem senatu polskiego w okręgu wileńskim, w wyborach, jakie w całej Polsce odbyły się w ubiegłą niedzielę, a z których dotychczas kompletne i urzędowe rezultaty nie są znane.

Wiadomość o wybraniu generalnego konsula Nowickiego na stanowisko senatora w Polsce otrzymano telefonicznie w konsulacie wieczorem.

O ile wiadomo, konsul generalny postara się w jaknajkrótszym czasie objąć to nowe stanowisko. Wobec tego będzie on zmuszony z urzędu konsula. Najprawdopodobniej wyjedzie on do Polski po upływie kilku tygodni, skoro tylko sprawy zostaną uporzędkowane i nowy następcę będzie zamianowany.

Dotychczas jednak niema żadnych wiadomości co do zamiarów Nowickiego na stanowisko konsula generalnego w Chicago. Wogóle niema nawet na razie przypuszczeń, wiadomości, kto zostanie przyszłym konsulem w Chicago.

Zabiła sędzię i została uwolniona

BECKLEY, W. V., 17 listopada. — Pani Alice Anderson została sędzią zabita swego męża i została uwolniona przez ławę przysięgłych, na podstawie stwierdzonego przez świadków długotrwałego znieczucia się męża nad oskarżoną.

EXTRA!

SULTAN TURECKI UCIEKŁ NA WYSPĘ MALTE

Obawiając się kary za zdradę państwa

KONSTANTYNOPOL, 17 listopada. — Mehmed VI ostatni sultan turecki uciekł z Konstantynopola i wsiadłszy na okręt angielski wyjechał na wyspę Malte. Ucieczka sultana została spowodowana uchwałą tureckiego Zgromadzenia Narodowego w Angorze, że sultan wraz ze swoimi ministrami zostanie oddany pod sąd za zdradę stanu.

OSTATNIE WYNIKI WYBORÓW DO SEJMU I SENATU

Wyzwolenie, Socjaliści, Narodowa Partia Pracy zyskały po jednym posle

PRAWICA STRACIŁA DO SEJMU 5, A DO SENATU 2

WARSZAWA, 17 listopada. — Ostatnie, ale nieurzędowe obliczenia wyników wyborów do Sejmu, odbytych w poprzednim tygodniu, wykazują następujące ugrupowania posłów:

Prawica 163; Lewica: Centrum 6; Ludowcy 70; Wyzwolenie 49; Socjaliści 41; Narodowa Partia Pracy 18; Radykalni Chłopi 6; Unia państwowa 1; Ukraińcy 5; Komunisty 2; Mniejszości Narodowe 83; razem 444 posłów.

Prawie zupełne, ale nieurzędowe wyniki wyborów do senatu są następujące: Prawica 49; Lewica: Ludowcy 17; Wyzwolenie 8; Socjaliści 7; Narodowa Partia Robotnicza 2; Niezależni 2; Mniejszości Narodowe 26; razem 111 senatorów.

Uchodzą greccy żywią się gotowaną trawą

WASHINGTON, 17 listopada. — Uchodzący greccy na wyspach Mors Egejskiego i w samej Grecji pozostają w straszliwej nędzy i żywią się gotowaną trawą, jak donosi przewodniczący amerykańskiego komitetu ratunkowego dla Bliskiego Wschodu.

PREMIER MUSSOLINI NARZUCA SVOJĄ WOLĘ POSŁOM PARLAMENTU

Nie prosi parlamentu o wotum zaufania ale żąda. — Zapowiada współpracę z aliantami ale na zasadzie równości

RZYM, 17 listopada. — Premier Mussolini w pierwszym swoim przemówieniu w parlamencie zapowiedział posłom o, twierdząc, że nie przyszedł do nich prosi o wotum zaufania, ale je otrzymał i nie potrzebuje od nich żadnego specjalnego poddanie kowania za to co robi jako premier rządu. Potem wspomnieli posłowie, że dotychczas zniżyli pomocy różnych sztuczek parlamentu, ale obecny zniżył rząd dokonał cały naród, podwójnie jak w maju 1915 roku wbrew woli posłów parlamentarnych.

Prawa rewolucji są większe od praw przesadnego parlamentarizmu

Narzekania i skargi na moję poczynania, pogostawiam zwycięstwu zniżeniom superkonstytucjonalizmu, ale przypominam, że rewolucja ma swoje prawa i chce dożyć, aby cały świat mógł wierzyć, że stanąłem przed parlamentem po to, by bronić i wprowadzić w życie program organizacji „aszyzmu” jako siły budzącej rozwój i utrzymanie we Włoszech postępu i równowagi historycznej”. Następnie przedstawił program reform wewnętrznych i polityki zagranicznej, żądając zupełnej swobody w wykonaniu swoich planów. Zaden z dotychczasowych premierów włoskich nie przemawiał dotychczas z taką pewnością siebie.

KATOLICY IRLANDCY W AMERYCE OBURZENI NA PAPIEŻA PIUSA XI.

POTĘPIAJĄ JEGO ROZPORZĄDZENIE ZABRANIAJĄC KSIĘŻOM W IRLANDII UDZIELANIA KOMUNIJ WIEZIOM UPRAWIAJĄCYM GŁODÓWKĘ

WASHINGTON, 17 listopada. — John F. Finerty, przewodniczący amerykańsko-irlandzkiego stowarzyszenia dla uznania niepodległości republiki Irlandji wysłał do papieża Piusa XI w Rzymie kłębogram w sprawie panny Mary Mac Swiney, patriarki irlandzkiej, która w więzieniu urządziła strajk głodowy na znak protestu przeciw władzom wolnego państwa Irlandji, które ją oskarżają o działanie na szkodę wolnego państwa Irlandji. Wysłany do papieża kłębogram przez przewodniczącego amerykańsko-irlandzkiej organizacji, brzmi:

„Miłosty włości na całym świecie są zdumieni i przerażeni Twojem rozporządzeniem niepozwalać księżom w Irlandji na udzielenie wujatku po Mary Mac Swiney i pozbowanie jej przez to wobec świata jedynie siły moralnej i pozostawienie jej własnym siłom społecznym”.

DUBLIN, 17 listopada. — Delegacja patriarchy irlandzkiej, która w więzieniu urządziła strajk głodowy na znak protestu przeciw władzom wolnego państwa Irlandji, Gozgrawie, by go poprosić o uwolnienie p. Mary Mac Swiney, zamkniętej w więzieniu Mountjoy i trwającej już 12-ty dzień na strajku głodowym.

Sekretarz odpowiedział delegacji, że przewodniczący Gozgrawie jest bardzo zajęty sprawami państwowymi i nie może się widzieć z delegacją.

EGIPT ŻĄDA OD ANGLIJA CAŁKOWITEJ NIEPODLEGŁOŚCI

Oczy wszystkich narodów świata znowu zwrócone na St. Zj.

LOZANNA, 17 listopada. — Delegacja niepodległościowców egipskich przybyła na konferencję Bliskiego Wschodu do Lozanny, ma przedstawić konferencji żądania rzeczywistej niepodległości Egiptu i Sudanu bez jakichkolwiek specjalnych przywilejów dla Anglii oraz wycofania z Egiptu i Sudanu wszystkich wojsk angielskich.

Delegacja niepodległościowców egipskich całą nadzieję swoją pokładają w upomnianym narodzie amerykańskim, z którym pragną nawiązać jak najserdeczniejsze stosunki.

Podobnie jak w czasie wszechświatowego kongresu pokoju w Paryżu, tak samo na mającej się rozpocząć konferencji pokojowej dla Bliskiego Wschodu w Lozannie, oczą wszystkich narodów świata znowu zostały zwrócone na Stany Zjednoczone.

Bolszewicka Rosja obiecuje Japonii koncesje

TOKIO, 17 listopada. — Przedstawiciel bolszewickiej Rosji w Pekinie, Adolf Joffe, wręczył p. Obata, przedstawicielowi rządu japońskiego przy rządzie chińskim notę w sprawie Sachalinu. Rząd bolszewicki przyrzeka Japonii nadanie znacznych koncesji za wycofanie wojsk japońskich z północnego Sachalinu.

Nota bolszewickiego rządu rosyjskiego została przyjęta przez rząd japoński z zadowoleniem, ponieważ Japonia chce dożyć do porozumienia w spornych kwestjach z bolszewicką Rosją pod warunkiem, by rząd bolszewicki uznał swą odpowiedzialność za masakrę ludności japońskiej w Nikolajewsku przez wojska bolszewickie w zime 1920 roku.

OWAGA!

JUTRO 16 STRON

W jutrzejszym 16-stronicowym wydaniu „Nowego Świata”, cała stronica poświęcona jest Turcji.

Artykuły wybitnych tureckich mężów stanu i działaczy społecznych i ciekawe fotografie.

głości Egiptu i Sudanu bez jakichkolwiek specjalnych przywilejów dla Anglii oraz wycofania z Egiptu i Sudanu wszystkich wojsk angielskich.

Delegacja niepodległościowców egipskich całą nadzieję swoją pokładają w upomnianym narodzie amerykańskim, z którym pragną nawiązać jak najserdeczniejsze stosunki.

Podobnie jak w czasie wszechświatowego kongresu pokoju w Paryżu, tak samo na mającej się rozpocząć konferencji pokojowej dla Bliskiego Wschodu w Lozannie, oczą wszystkich narodów świata znowu zostały zwrócone na Stany Zjednoczone.

Bolszewicka Rosja obiecuje Japonii koncesje

TOKIO, 17 listopada. — Przedstawiciel bolszewickiej Rosji w Pekinie, Adolf Joffe, wręczył p. Obata, przedstawicielowi rządu japońskiego przy rządzie chińskim notę w sprawie Sachalinu. Rząd bolszewicki przyrzeka Japonii nadanie znacznych koncesji za wycofanie wojsk japońskich z północnego Sachalinu.

Nota bolszewickiego rządu rosyjskiego została przyjęta przez rząd japoński z zadowoleniem, ponieważ Japonia chce dożyć do porozumienia w spornych kwestjach z bolszewicką Rosją pod warunkiem, by rząd bolszewicki uznał swą odpowiedzialność za masakrę ludności japońskiej w Nikolajewsku przez wojska bolszewickie w zime 1920 roku.

OWAGA!

JUTRO 16 STRON

W jutrzejszym 16-stronicowym wydaniu „Nowego Świata”, cała stronica poświęcona jest Turcji.

Artykuły wybitnych tureckich mężów stanu i działaczy społecznych i ciekawe fotografie.

Jutro: POPYCHADŁO

Sztuka
w 4 aktach
Szukiewicza

W WASHINGTON IRVING
HIGH SCHOOL
Irving Place i 16 ul., New York

Teatr
Polski

Bilety wcześniej do nabycia w Restauracji Do-
mu Narodowego

Nowy Świat

Owned and published daily and Sunday by the
NEW YORK PUBLISHING CO., Inc.

MEMBER A. B. C.

DR. S. KULAKOWSKI, President and Editor
W. KULAKOWSKI, Managing Editor
M. F. WROTEK, Business Manager
Dziennik wydawany przez Polskie Wydawnictwo, "New York Mail", Inc.
Registered at New York, N. Y., Post Office as second class matter
Second class postage paid at New York, N. Y.

NEW YORK PUBLISHING CO., Inc.
President: S. Kulakowski
Managing Editor: W. Kulakowski
Business Manager: M. F. Wrotek
24 Union Square, New York, N. Y.
Telephone: STUYVESANT 403

SUBSCRIPTION RATES
(Outside of New York City)
Daily Edition Sunday
One Year \$10.00
Six Months \$5.00
Three Months \$2.50
Daily Edition
One Year \$12.00
Six Months \$6.00
Three Months \$3.00

NEW YORK CITY
Daily Edition Sunday
One Year \$12.00
Six Months \$6.00
Three Months \$3.00
Daily Edition
One Year \$14.00
Six Months \$7.00
Three Months \$3.50

MAIN OFFICE:
24 UNION SQUARE, NEW YORK, N. Y.
(4th Ave. 10th & 11th Sts.)
TELEPHONE: STUYVESANT 403

BROOKLYN BRANCH:
236 MANHATTAN AVENUE
TELEPHONE: GREENPOINT 028

KONSPIRACJA FASZYSTÓW ENDECKICH W POLSCE

Niedawno za piśmami krajowymi „Nowy Świat” podał jako dowód tajnej organizacji przeciwpolskiej regulamin hitlerowskich faszystów endeckich, organizowanych jak wiadomo przez Adolfa Hitlera i jego partyjnych przyjaciół. Naturalnie że prasa reakcyjna, albo zdementowała przedmianą, albo wzięła się do śledzenia, że lewicowe pismo kłamie. Ale „Kurjer Poranny” warszawski, który w ostatnich tygodniach przed wyborami nieletniości smagał Ch-Je-Ny, wyciągając przetrzone skandale tej bandy marnokosztów zamachowców i wrogów Państwa Polskiego, wykrył konspiracyjną przygotowania zbrojne hitlerowskich endeków w Warszawie.

Oto co w pisnie wyżej wymienianym czytamy:

„Konspiracyja polegała na tem, że organizacja wojakowo-polityczna „Ch-Je-Ny” przybrała nazwę „Wolnego Strzelca Rzeczypospolitej Polskiej”, a więc podzielił się w ten sposób pod nazwą istniejącej legalnie organizacji wojakowo-wychowawczej „Związku Strzeleckiego”. Jednym z takich brył „Strzelca”, które za „Związkiem Strzeleckim” nie miało nic wspólnego, było w Warszawie mieszkające parę rezerwy Federowicza, przy ul. Żelaznej nr. 28. Tajny „Wolny Strzelec”, obejmujący w osobnych organizacjach wszystkie trzy zabory, wciągnął w swoje siła na wzór organizmów byłych wojaków, a nawet wojakowskich pozostałości w czynnej służbie, młodzież robotniczą i szkolną.

Czynił swój postulat do tego stopnia, że w tym samym przed siebie trzymając korpusom na dalsi imiona trzech wódzów polskich, i werbał niktylemko do tajnego korpusu imienia gen. Hallera i gen. Dobrowolskiego, ale tak, że do korpusu nazwanego bezczelnie imieniem Józefa Piłsudskiego.

Największą zagadką jest, skąd tajny „Wolny Strzelec” zdobył broń i amunicję, którą posiada w znacznej obfitości. Broń i amunicja nadchodziła z Poznania; ponieważ trudno przypuszczać, aby wydawały ją magazyny wojakowe w Poznaniu, zechodzi przypuszczenie, czy nie były zmagazynowane w Niemczech, czy dodawałoby niebawem smaku całej tej potwornej awantury.

Tajny „Wolny Strzelec” zalał w całym kraju swoje biura werbunkowe i „wywiadowcze” i rozprowadził znaczący funduszy. Przeciwnikom i czemu zwracali się do „wywiady”, łatwo odgadnąć. Nie przeciw wrogowi, lecz przetrzemu, ale przeciwko wojakowi ojczyźnie. Czy z tych „wywiadów” nie korzystają i jej wrogowie, trudno mieć nad jakkolwiek wątpliwość.

Tajny „Wolny Strzelec” korzysta z nieprawie używanych oznak legalnie istniejącego „Związku Strzeleckiego”. Poszczególne jego kompanie odbywają ćwiczenia z bronią w Warszawie na terytorium h. Koszar Blocha i na pobrzeżu Wisły.

Gala ta maskarada odbywała się już od dłuższego czasu. Przypadek zrzadził, że po wnie zajęcie wywołane przez oddział „Wolnego Strzelca” ujawniło właściwy charakter tego tajemnego spisku.

„Dolę” tej organizacji stanowią poza młodzieżą szkolną bardzo podejrzane elementy. Nie jest zupełnie wykluczone, że za pieniądze Ch-Je-Ny i pod kierownictwem ich instruktorów, ewentualnie dla przygotowania rewolucji w Polsce elementy komunistyczne.

Oto co czytamy w „Kurjer Poranny”, który do czasu, że jako woda tych osmańskich sposobem istniejących „korpusów” zbrojnych, wymieszanie byłego generała i obecnie „mieszczanina” pana Dobrowolskiego.

„Kurjer Poranny” zwrócił się do rządu, aby ten natychmiast zarządził śledztwo i konspiracyjną w zarodku i bezwzględnie zdusił.

Nie można według nas zbytnio się wzruszać faszystami w Polsce, którzy tym się różnią od kolegów w Niemczech, że lekceją siła tchawki i swoich nazwisk, w mroku działają i cudzo dobroć i renomę kradną.

Ala nie można też tego hajdactwa endeckiego bagatelizować.

W historii Polski mamy setki wypadków, gdzie reakcja przycięta do muru stała nawet do wrogów i sprzedawała państwo i naród polski. A dzisiaj wrogów jest dość, którzy do każdej akcji prowadzącej do zniszczenia młodego państwa, z ochotą i gotowością pomagają.

Jedynie bezwzględne tępienie gwiazd spiskowców, jak tego żada lewica, zdada Polska uchronić nie od poważnego wstrząśnienia wewnętrznego, to od szwarcysta i polniśmiewia całej cywilizowanego świata.

Z CHWILI

DYKTATOR MUSSOLINI

Stanął wódz czarno-kosmowców w Włoszech faryzjami zwanymi przez łab psołów w parlamencie i między innymi powiedział:

„To co czynię dzisiaj jest w stosunku do was aktem formalnej grzeszności, za który nie żadam żadnej specjalnej podzięk.

„Chcę dodać, aby cały świat wiedział, że jestem tutaj dla obrony i wprowadzenia w czyn do najwyższych granic rewolucji Czarnej Koszul — chcę wprowadzić ją jako siłę rozwoju, postępu i równowagi w historii Włoch”.

Jasno i wyraźnie powiedziane. Nie przyzdeciem do was żada usług, ale je przyszedłem braci.

Nie śmiały nigdy tak przemówić do Reichstagu w Berlinie był kajzer z „bożej łaski” Wilhelm Hohenzollern. Nie śmiały tak czynić się odzwied do najwyższego przedstawiciela narodu, żaden władca i premier w jakikolwiek konstytucyjnym państwie.

Tak tylko mówili Lenin i Trockij, gdy rozprzeczili konstytucyjną rosyjską, a dyktator w ręce swoje ujęli.

Mussolini przemawia jak dyktator. Jest pod konstytucją, ponad parlamentem, ponad wszelkimi prawami.

Zle jest z Włochami, bardzo źle.

TROCKI KAZE CZEKAC

Komisarz wojny rządu bolszewicki Trockij oświadcza, że najpóźniej hasłem komunistów winno być: „śledzić spokojnie póki nie wybuchnie rewolucja światowa”.

„Między innymi p. komisarz rzekł: „Wszystko co żądany od naszych towarzyszy zbrojnych jest to, abyśmy dla nam jeszcze pięć lat czasu dla dostarczenia dowodów wyższości socjalizmu nad kapitalizmem”.

Najpierw p. Trockij kłamie gdy twierdzi, że jest socjalista, a bolszewizm ma coś wspólnego z socjalizmem. Ale żądanie abyśmy zmagali się z socjalizmem, to jest nieprawdą, to jest żądanie, iż dyktator czerezyński jest lepsza od wzięcia i ochrań caratu, jest smutnym przyznaniem się do impotencji gospodarczej bolszewików.

KRYZYS NIEMIECKI

Upstąpienie gabinetu Wirtha, uważanego za taktiki, który zajmował stanowisko pojeźnawcze i u-miarkowane w sprawach polityki zagranicznej i odszkodowań wojennych, jest poważnym przesileniem, które nie tylko obchodzi Niemcy, ale i całą Europę. Jakoś narazie nie pokazuje się żaden Mussolini w Niemczech, który odważył się ująć rządy w swoje ręce. Nie mają ochoty go brać w ręce i socjaliści. Ale z całą pewnością można twierdzić, że za kulami kryzysu stoją junkrowie, kapitaliści i komuniści, którzy gorączkowo działają i czekają dogodnego momentu do zamachu stanu.

Rekcja niemiecka, pełniąca dzisiaj dokonała. Blokując bezustannie kwestję odszkodowań i stabilizacji finansów, przyczynia się częściowo do spadku waluty, a wszystko to zrobia dla dyskredytowania rządów republikańskich w Niemczech.

Rząd Wirtha znalazł się w takiej pozycji, że nie mogąc się naprzód, ani wstę, ustąpić musiał. Co jednak będzie dalej? Czy reakcja zechce drugą połowę dzieła dokonać i odważy się sięgnąć po rządy w Berlinie — dziś lub jutro się dowiemy.

KOPALNIE

Kto w życiu swoim zarządzał do wnętrza tych mogi żywych — i ujrzał czarne sztolnie podziemne i korytarze, a w nich nad pracą schyłone twarze, do plus chłodu powietrza marne — ten minowoli: „Boże najświętszy” szepnął w duchu — znalazł dionie, uczuwszy serca ściśnięcie w łonie.

Kto choć raz jeden w życiu był świadkiem w głębinach ziemi — zmagani nad siły, widział, jak zsiadzie — pod dynamitem — brły węgla, z bukiem i zgrzytem, rzen — skłamał w krzyku się waliły! Kto ujrzał pięknie i przypadkiem — ten nie zapomni tego widoku, na,cale życie utkwł mu w oku.

Kto widział kiedy, jak w czola pocie i chem ostatnia, w pyłu tunanach, czek szła macha — wózki ładujące węgiem dzień cały — krzyża nie czując, Woda spada z sklepień, po ścianach, meczanie zdzława w krwawej robocie; a śmierć na zdobyć w pobliżu czyha — tego nie uspił beztroska cicha.

Czy świat nawiedził lato, czy zima, dzionek słoneczny, czy zmierzchni liliowy, smętek jesieni, wiosny uroki — tam — noc wieczysta, ochłanne mroki: jeno kaganek, tkwicy w głowie, niedzie blaski sweni oczyma, wieciec górnika w podziemi progi i mu w czeląchich rozjaśnia drogę.

MARIA CHYBOWSKA.

Z PRASY I O PRASIE

„Dziennik Polski” w Detroit pisze o sprzecznych informacjach, dostarczanych swoim czytelnikom przez pisma księgo-wydawnicze:

„Niekłótno wydawnictwa stały w kółko powtarzają, że spadek waluty polskiej zawdzięczać lewi cym rządom. Argumentowanie na ten temat, to rzucanie grochu o ścianę.

Parady doł przypadków wyda rzył się wydawnictwo chijskiego, zawsze wiernie płacącym nad upadkiem jednego Boga, w jakiego wierzą i do jakiego się mo dła-walicy. Oto pobożny „Dzien nik Zjednoczenia” z dnia 2go października, ubolewając na ten ry-sięjący nad upadkiem waluty pol-skiej i nad tem, że upustąpien Mi-chalskiego zapasy zła i ob-cych dewiz w skarbie polskim zo-stały rozdwiepane przez lewicę, pi-sze między innymi:

„...właśnie wskutek hanie-bnej gospodarki finansowej Belwe-deru, nagromadzone w skarbie państwa zapasy waluty zagranicz-nej z 320 milionów marek zło-tych spadł do 99 milionów, czyli że lewica rządząca roztrwoniła dwie trzecie tego podkładu zło-ła dla przyszłej waluty polskiej.

Alisi pomagający organowi zjednoczeniowemu w zwalczeniu gospodarki lewicowej „Dziennik Związkowy” z tego samego dnia 27go października podaje nastę-pujące wiadomości, dotowaną z Warszawy:

„Według sprawozdania P. K. K. W. z dnia 30 września suma banknotów w obiegu doszła do przeszło 463 miliardów i 706 mi-lionów marek. Zapasy kruszów i walut zagranicznych, obliczo-nych według bieżącego kursu — wzrosły blisko o 6 miliardów na-rek.

Brat zjednoczeniowy dowodzi więc, że zapasy kruszów w skar-bie polski zmalał o przeszło 220 milionów marek w zło-cie, a brat związkowy dowodzi, że w tym samym czasie ten sam zapas — wzrósł o sześć miliardów marek papierowych, czyli o przeszło 4 miliony marek złotych.

I bądź tu, bracie związkowy i bracie zjednoczeniowy, mądrym na takie dictum swych nauczycieli i informatorów...”

Tutejsze organy księgo-wydaw-licze czerpią wiadomości z pism endekich krajowych. A ponie-waż i tamle nie są zgodne i iż często każde na swoją rękę, więc oświadczają rzec, że brat ich do-wodach na wychodzą, w ten sam sposób jak i my. Dziś się zawa-szają rzeczą. Oto jedno z pism endekich w Polsce wyrażło wie-lki artykuł o roztrwonieniu walut zagranicznych przez rząd polski, a obok podał oficjalny wykaz skarbów dowodzący, że zapas wa-lut nie tylko się nie zmniejszył, ale się powiększył i stał się po-piększa.

To wszystko humorystycznie. — Główna rzecz jest ta, że endecy umysłnie poddali fałszywe przy-skarbu polskiego, żeby zagranic-a odebrała wrażenie, iż Polska trwoni zapasy pieniężne i nie za-sługuje na zaufanie.

W „Naprzódzie” krakowskim czytamy: „Gazeta Warszawska” donio-sła z przekąsem, że „porucznik rezerwy, Adam Szczerbiński, szwagier Naczelnika Państwa, na był majtki Rudnicki i Jastrzębic obzarzem (sic!) 1018 hektarów

z wyjątkiem siły elektryki i materiałów wybuchowych wszel-kie zdobywa nowoczesnej nanki znane już były w starożytności. Takich par jak budowa piramid w naszej epoce nie mamy. Zrosła i działanie pary znane było w starożytności.

W drugim wieku przed Chry-stusem Hero z Aleksandrii zbu-dował maszynę, którą uważał można za pierwowzór parowej turbiny. Węgiel był dawną u-żywaną w Chinach, gdzie w za-głębiu Ruhrzy, w Anglii i w nie-których siedziach nad Morzem Śródziemnym. Co się zaś ty-czy elektryczności, to elektryczność powietrzna znana była dawnym Egipcjanom, jako też ty-dym, że oni właściwie wynaleźli pierwszy piorunochron. Ogrom-ne maszyny i obeliski przed Chry-STEM

WYNALAZKI STAROŻYTNOSCI

Nie były tak skromne jak nam się dziś wydaje

tytamiłami egipskimi, zakończono-średnimiedzanymi kofciami, służący, jak dowodzą znalezione papyrusy, jako piorunochrony. Ten sam cię miaby ogromne stopy z brzozy uokoronowany w kształt cie linji, stojący w drewnianej świątyni Salomona. Były one połączone z stojącymi na dachu p. lufkami powiązanymi wó-zkami i w służącymi jako prze-wód elektryczności w wodny ni-myl.

Salomon zaopatrzył Jeruzolimę w nadzwyczajny wodociąg.

Z basenów i jezior zalegających na okolicznych wzgórzach tunelami i pagórkami, szły wodocią-gi aż do Jeruzolimy. Chr. Hiskia (727—669) przed Kr. J. zaprowa-dził drugi wodociąg, który sze-ści sędzi 533 metrów długi tu-

nel. Kanałizację w Jeruzolimie zaprowadzono jeszcze 240 latów przed Chr. (1055 przed Chr.), a do-sobne kanały odprowadzały wo-dę, inne zaś odpady. Żydzi jed-nak nie byli pierwszymi zają-życielami wodociągów. Już przed nimi Asyryjczycy zakładali wo-dociągi, długie aż na 45 kilome-trów. Najstarsze greckie podzi-mne przewozy były w zamku w Mykenie. Wspaniali byli wodoci-ągami w Pergamonie. Anglikom, którzy w średnim przedkustwie, nieznane były już 1300 przed Chr. na Krecie, która także za-łożyla

pierwszy amfiteatr o kamien-nych schodach pierwszorz-późniejszego teatru.

Wyrzeźbione w roku 1856 w Poznańi kłozet był tak wspania-łe urządzenie, że archeologowie mieli go pierwotnie za... świątynię... Za czasów rzymskich wy-nalazono centralne ogrzewanie, prowadzące ciepło rurami i kana-łami z rezerwuarem znajdującego się pod podłogą.

Także szłyby są wynalazkami czasów rzymskich, jakkolwiek szkło znane było znacznie daw-niej. Wyroby szklane znane były w Egipcie, Mykenie i Krecie. Warsztat garncarski należał do najstarszych urządzeń egipskich. Wyrób fajansów przejęli Rzymianie od Egipcjan i z Me-zopotamii i doprowadzili go do doskonałości. Papier i jedwab, to wynalazki chijskie, a baweł-na sadowo i tkano w Egipcie i Me-zopotamii. Sztuka malarska w Egipcie ogranicza się do farb kłojowych, freski stosowano w Grecji i na Krecie, skąd przy-szły do Włoch. Starożytność zna-la także rytmownictwo i farby olejne, których technika zatraciła się w latach późniejszych. Do-piero bracia Eycz znali już wpro-wadzić. Później malowano farbami żywicznymi. Żywiec uży-wano również przy konserwowa-niu niwa. Dionisos na końcu swej laski ma umieszczoną szyszkę. Tacyt wspomina już wino, a Homer mówi jako najpiękniej-sze wino.

Mydło w starożytności było pierwotnie jako pomadę, a rów-nież jako środek barwiący włosy na rubinowo. Sądę i potas zna-li już, i...

farby na włosy i szminki były w użytku od niepamięt-nych czasów.

Mosty i architektura staroży-tności także z dzisiejszymi mo-gą pojąć w zawody. Niebukunde-zarby budował w Babilonie na-

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

Eufkrat most na 900 metrów. Budowano kamienne mosty kłoz- we, a wiele z nich stał do dzia-dnia. Babilonijczycy stali cement. Gosić rzymskie rozciągały się na sieci 7600 kilometrów i stu-życy zarówno handlowym jak i strategicznym celem. Przy bud-woie tych gościńców trzymano się, jak przy dzisiejszych kole-żach, zasady najkrótszej drogi, rozszadano skały, budowano tu-niele, nasypywano wale, w bag-niach lasach wykładano drogi drzewem. Resztki tych w Germa-nii zakładanych dróg istnieją po-dziś dzisiejszy. W Grecji na wó-zur dzisiejszy zakładano w go-sińskich zagłębieniach na koła, a więc zapowiadają późniejszy szyn. Widzimy, że słuszność miał ów mędzec, który twier-dził, że wszystko już raz było.

Odpowiedzi Redakcji

Czytelniku z Holyoke, Mass. Według brzmienia artykułu 37 Konstytucji Rzeczypospolitej Pol-skiej Zgromadzenie Narodowe, — które ma wybrać prezydenta nie może się zebrać wcześniej niż w trzech wotach po dokonanych do-słatach wyborach. Inne wersje są nieprawdziwe.

Czytelniku z Putnam, Conn. — Najwidoczniej „Julus” zamia-nia na korporację polską i dlatego akcje dolarowe zamienia na markowe. Ale czy robi to prawnie, to inna kwestja. Zale-ży od tego, czy większość akcyj-nej posiada. Radzimy zwrócić się po informacje do wydziału prawnego w konsulacie.

NA NAUKĘ POLSKĄ
B. Nowakowski, Bonton
N. J. ... \$100

AKUSZERKA-MASAZYSTKA
Z wykształceniem rolniczym, praktycz-ki i Kierowniczka Zakładu Recepta-lu. Praca i pomoc.

B. E. SHULENSON
271 E. Broadway, 5 piętro,
New York.
Tel. Orchard 5121.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

WYRABIAMY, SPRZEDAJEMY i reperujemy wszelkie aparaty... R. GALANTI & BROS. (poniedziałek 11 i 12). Telefon: BAYVIEW 414.

Przez 22 lat

Przed każdym tygodniem... 25 procent od wszystkich zamówień Franciszek Fieck 350 E. 10th St. New York. Telefon: RHINLANDER 429.

